

DIỄN TIẾN CÁC ĐIỂM NÓNG CĂNG THẲNG THƯƠNG MẠI

Mỹ - Trung

Cuộc chiến chưa có hồi kết

Cuộc chiến thương mại Mỹ - Trung từ thời cựu Tổng thống Donald Trump đến thời Chính quyền mới của ông Joe Biden đến nay đã kéo dài hơn 3 năm nhưng vẫn chưa có dấu hiệu chấm dứt. Kể từ khi nhậm chức, ông Joe Biden đã khẳng định sẽ không thay đổi cách tiếp cận cứng rắn trong quan hệ thương mại với Trung Quốc của người tiền nhiệm. Cụ thể, Mỹ vẫn giữ nguyên các gói thuế đánh vào hàng hóa Trung Quốc từ năm 2018 đến nay nhưng sẽ tiến hành đánh giá cách thức thực hiện và tham vấn kỹ lưỡng với các đồng minh.

Theo thông tin từ Bộ trưởng thương mại Mỹ - bà Katherine Tai hồi đầu tháng 05/2021 thì Mỹ đang tiến hành xem xét các chính sách thương mại với Trung Quốc từ trước đến nay và sẽ cùng Trung Quốc đánh giá kết quả thực hiện thỏa thuận thương mại giai đoạn 1 giữa hai nước. Theo dự kiến, thỏa thuận này sẽ hết hạn vào cuối năm 2021 và Trung Quốc sẽ phải tăng nhập khẩu hàng hóa của Mỹ thêm 200 tỷ so với năm 2017. Tuy nhiên, kim ngạch nhập khẩu hàng hóa của Trung Quốc từ Mỹ được ghi nhận là còn rất thấp so với cam kết do ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19.

Không những không cải thiện quan hệ thương mại với Trung Quốc, chính quyền của tổng thống mới Joe Biden còn có thêm một số động thái cứng rắn được cho là nhắm vào nước này, làm căng thẳng thêm quan hệ thương mại song phương. Cụ thể, ngay sau khi nhậm chức một thời gian ngắn, ngày 25/2/2021, ông Joe Biden đã ký sắc lệnh hành pháp yêu cầu Chính phủ liên bang rà soát chuỗi cung ứng của 4 sản phẩm then chốt bao gồm: chất bán dẫn, pin xe điện, kim loại đất hiếm và các sản phẩm y tế. Sắc lệnh cũng chỉ đạo thẩm tra 6 lĩnh vực, tập trung vào mảng quốc phòng, y tế công cộng, công nghệ viễn thông, giao thông, năng lượng và sản xuất thực phẩm. Mục đích của sắc lệnh này là để xác định xem các công ty của Mỹ có đang phụ thuộc quá nhiều vào các nguồn cung từ nước ngoài hay không. Mặc dù không trực tiếp nhắm vào Trung Quốc nhưng đây là các

sản phẩm mà Trung Quốc đang xuất khẩu nhiều sang Mỹ, do đó giới quan sát nhận định sắc lệnh này là một bước đi cứng rắn nữa của chính quyền Mỹ nhằm giảm sự phụ thuộc vào các chuỗi cung ứng từ Trung Quốc và tăng cường sự tự chủ từ những nguồn cung trong nước.

Sau khi quá trình rà soát trên hoàn thành, ngày 08/06/2021, các quan chức Mỹ cũng cho biết nước này sẽ lập "lực lượng tác chiến thương mại chuỗi cung ứng" do Đại diện Thương mại Mỹ - bà Katherine Tai dẫn đầu với nhiệm vụ xác định những hành vi thương mại không công bằng ảnh hưởng tiêu cực đến chuỗi cung ứng của Mỹ, và đưa ra các đề xuất hành động thương mại tương ứng. Hành động này cũng được xem là để đối phó với Trung Quốc do Mỹ nhiều lần lên án nước này về các chính sách mà Mỹ cho rằng đã làm tổn thương đến các chuỗi cung của Mỹ.

Không dừng tại đó, ngày 03/06/2021, tổng thống Joe Biden lại ký một sắc lệnh mở rộng danh sách các công ty Trung Quốc bị trừng phạt tài chính lên con số 59, bổ sung thêm một số tên tuổi mới và sửa đổi tiêu chí liên quan so với lệnh trừng phạt được ban hành dưới thời cựu tổng thống Donald Trump. Theo sắc lệnh này, các nhà đầu tư Mỹ bị cấm đầu tư vào các công ty bị trừng phạt kể từ ngày 02/08/2021, còn đối với các nhà đầu tư Mỹ đã có đầu tư ở các công ty này thì sẽ có thời hạn 1 năm để thoái vốn hoàn toàn. Các công ty nằm trong danh sách đen của Mỹ chủ yếu thuộc các lĩnh vực công nghệ, giám sát và quốc phòng, bị cáo buộc có liên quan đến quân đội và bộ máy an ninh của Trung Quốc, đe dọa đến an ninh cũng như các giá trị dân chủ của Mỹ và đồng minh. Sắc lệnh này được ban hành một lần nữa cho thấy thái độ cứng rắn của Mỹ trước Trung Quốc không hề bị thay đổi kể cả khi chính quyền của tổng thống mới lên nắm quyền.

Về phía Trung Quốc, nước này đã phản ứng quyết liệt đối với Sắc lệnh trừng phạt nhằm thẳng vào 59 công ty của Trung Quốc, cho rằng Mỹ lạm dụng quyền lực quốc gia và sử dụng mọi phương thức có thể để trấn áp và hạn chế các doanh nghiệp Trung Quốc. Ngoài ra, Trung Quốc cũng cáo buộc các hành động liên quan của Mỹ là vi các quy tắc thị trường, không chỉ gây tổn hại đến các công ty Trung Quốc mà còn ảnh hưởng tới lợi ích của các nhà đầu tư quốc tế, trong đó có cả các nhà đầu tư của Mỹ. Để đáp trả lại sức ép của Mỹ, ngày 10/06/2021, Trung Quốc cũng thông qua luật chống trừng phạt của nước ngoài. Theo đó, Trung Quốc có quyền trả đũa, thực hiện các biện pháp trừng phạt bao gồm không cấp thị thực, từ chối nhập cảnh, trục xuất, niêm phong, thu giữ và đóng băng tài sản của các cá nhân hoặc doanh nghiệp tuân thủ các lệnh trừng phạt của nước ngoài đối với các doanh nghiệp hoặc quan chức Trung Quốc.

Có thể nói, quan hệ giữa hai nền kinh tế hàng đầu thế giới vẫn chưa có dấu hiệu cải thiện dưới thời của tổng thống Mỹ mới Joe Biden, thậm chí một số nhà quan sát còn dự báo chiến tranh thương mại Mỹ - Trung trong thời gian tới có thể còn khốc liệt hơn so với thời ông Donald Trump. ■